

ת"פ 13535/09/20 - מדינת ישראל ע"י נגד פלוני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 13535-09-20 מדינת ישראל נ' פלוני

כבוד השופטת מרב גרינברג	בפני
מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד ליטל שירי	המאשימה:
	נגד
פלוני ב"כ עוה"ד נדב אלמוג	הנאשם

גזר דין

1. הנאשם, יליד 1998, הורשע על פי הודאתו, בעובדות כתב אישום מתוקן **בעבירת סחיטה באיומים** לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן-החוק) **ואיומים** לפי סעיף 192 לחוק.

2. כנטען באישום הראשון לכתב האישום המתוקן, סמוך לחודש יוני 2017, החל קשר בין הנאשם לנ', קטינה בת 14, ילידת 2003. בתחילת חודש אוגוסט 2017, לאחר שהנאשם ביקש מנ' לשלוח לו תמונת עירום שלה, ואמר לה כי אם לא תעשה כן לא ידבר איתה יותר, העבירה אליו במסרון, תמונה שבה מצולמת חשופת חזה. במועד סמוך, ועל רקע רצונה של נ' להיפרד מהנאשם, איים עליה האחרון מספר פעמים, במשך כשבועיים, במטרה לגרום לה להישאר בקשר עמו, בין היתר כי "יהרוג אותה, ידקור אותה, יזיין אותה". לאחר כחודש וחצי מתחילת הקשר ביניהם, ובין היתר בעקבות איומיו, החליטה נ' להיפרד סופית מהנאשם והודיעה לו כי אינה רוצה לראות אותו יותר. בתגובה, איים עליה באומרו: "את בחיים לא תגידי את המשפט הזה יותר", ואיים כי יתאבד אם לא תחזור אליו, בציינו כי השיג נשק. בעקבות האיומים חסמה נ' את מספר הטלפון שלו אך הנאשם החל להתקשר אליה ממספר חסוי, צעק עליה והכריח אותה לומר לו שהיא אוהבת אותו. במועד נוסף, איים עליה כי ישלח את התמונה החושפנית לאביה. מסכת איומיו הסתיימה, כשאביה של נ' הורה לו לא להתקשר יותר לבתו, אחרת יתלונן עליו במשטרה. **בגין מעשיו אלו הורשע בעבירת סחיטה באיומים.**

כנטען בעובדות האישום השני, סמוך לתחילת חודש ספטמבר 2017, החל קשר טלפוני בין הנאשם לש', קטינה ילידת 1999. בין הימים 9.9.17-7 לאחר שהמתלוננת הודיעה לו שתמונת ערום שלה הופצה, ביקש ממנה לשלוח לו את התמונה, אחרת יעזוב אותה. עוד באותו היום, באחת מהשיחות ביניהם, כשהתברר לו שמתכוונת לצאת עם חברה, התרגז עליה ודרש ממנה להגיע לביתו, אחרת הוא ינתק איתה קשר. בהמשך, שב ואיים כי אם לא תגיע לביתו ישלח את תמונתה לחברתה. בעקבות האיום התלוננה ש' על הנאשם במשטרה ובמהלך תשאולה על ידי שוטר, התקשר אליה הנאשם, השוטר ענה לשיחה והזהיר אותו לבל

יפרסם את התמונה. כעשרים דקות לאחר סיום השיחה, שלח הנאשם לש' הודעה נוספת, בה הלין על כך שנתנה למישהו אחר לדבר איתו, ופקפק בכך שהיה מדובר בשוטר. **בגין מעשיו אלו הורשע בעבירת איומים.**

3. כתב האישום הוגש ביום 7.9.20, לאחר שהתברר שמועד הגשתו חורג מסד הזמנים שנקבע בסעיף 57א' לחסד"פ, ובהמשך לעתירת ההגנה להורות על ביטולו, התקבל ביום 8.8.21 אישור יועמ"ש בדיעבד להגשתו. ביום 14.12.21 הציגו הצדדים להסדר דיוני, לפיו הוסכם שהנאשם יודה ויורשע בעובדות כתב האישום מתוקן ויפנה לתסקיר שירות מבחן, שיתייחס גם לעתירת ההגנה לאפשרות ביטול הרשעתו. הובהר כי עמדת המאשימה להרשעה. עוד הוסכם, כי ההגנה תוכל לטעון טענות הגנה מן הצדק במסגרת טיעוניה לעונש.

תסקירי שירות המבחן

4. בעניינו של הנאשם התקבלו שלושה תסקירים. על פי התסקיר הראשון (29.5.22) הנאשם, בן 24, בעל 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות, הוריו מנהלים אורח חיים חרדי, בעקבות ההליך בתיק זה, התחזק הקשר עם אמו שתומכת בו ומלווה אותו. הנאשם מצוי בזוגיות, עובד כנהג משאית, שירת שירות צבאי במשטרה הצבאית בתפקיד. בגיל 19 במהלך השירות הורשע בגין ביצוע מספר עבירות מין, אותן ביצע בשנת 2017 בעודו חייל, נדון בבית משפט צבאי לעבודות צבאיות לתקופה של 60 ימים, מאסר על תנאי ופיצוי. בהתייחסו למעשים אלו, הכיר בפסול שבהתנהלותו והסביר כי ביצעם כי סבר שמעוניינות בקשר עימו וסבל מקשיי תקשורת וביצירת קשרים זוגיים עם בנות גילו.

הנאשם מתגורר כיום עם בת זוגו (23) מזה כשלוש שנים, אותה הכיר כשנתיים לאחר ביצוע העבירות הנדונות. תחילה הסתיר ממנה את ההליך הפלילי המתנהל נגדו, אך לאחר שגילתה על כך, הביעה כלפיו ביקורת חריפה וכיום תומכת בו ונכונה לסייע בשיקומו. בשיחה טלפונית עמה, תיארה אותו כבן זוג מסור ואוהב וכי בכוונתם למסד את הקשר ביניהם.

אשר לביצוע העבירות - הנאשם הודה באופן חלקי במיוחס לו, ותיאר חלק מפרטי העבירות באופן שונה מהמתואר. לדבריו, העבירות בוצעו באותה התקופה בה ביצע את העבירות בהן הורשע בבית המשפט הצבאי. בתקופה זו, לא הצליח לספק את רצונותיו לקשר זוגי וחיזוק הגבריות באופן לגיטימי ותקין, ולכן פעל באופן אימפולסיבי, אלים ופוגעני מתוך ניסיון להשפיע על עמדתן של המתלוננות ולגרום להן להישאר עמו בקשר. תיאר עיוותי חשיבה באופן שסבר כי החזקת תמונות עירום של המתלוננות תעיד על מחויבותן כלפיו ותחייבן להישאר עמו בקשר. עוד סבר כי התנהגותו האלימה תמנע את סיום היחסים. הנאשם הסביר כי התנהגות זו נבעה מגילו הצעיר, חוסר בשלות וקשיי להתמודד עם דחיות, והביע נכונות לקבל סיוע מקצועי.

אשר לצרכיו הטיפוליים - להערכת שירות המבחן, הנאשם חווה קשיים ומורכבות במהלך התבגרותו,

שהשפיעו על התפתחותו הרגשית ונעדר הכוונה במישור החברתי והזוגי, אלו הובילו לחוסר בשלות, חוסר יכולת להתמודדות עם נפרדות ודחייה ולדימוי עצמי נמוך. הנאשם התקשה לשלוט בדחפיו ובכעסיו ופיתח עמדות מעוותות ובעייתיות ביחס לנשים ולקשרים זוגיים. הנאשם ביטא רצון לערוך בדיקה מעמיקה להבנת המניעים להתנהגותו והביע נכונות להשתלב בטיפול ייעודי לפוגעים מינית במכון "ארגמן". נוכח האמור, המליץ שירות המבחן על דחייה בת ארבעה חודשים למעקב אחר בדיקת התאמתו והשתלבותו בטיפול.

5. על פי התסקיר המשלים (21.9.22), במהלך תקופת הדחייה, השתלב בטיפול פרטני במכון "ארגמן". הנאשם התייצב לפגישות כנדרש ומשתף בנעשה בחייו. עם זאת, השיתוף לקוני, ללא ביטוי רגשי, ומונע בעיקר מחששו מההליך המשפטי. להערכת מטפלו, מצוי בשלב ראשוני, מתקשה בהתבוננות עצמית וממשיך לבטא עיוותי חשיבה ביחס לעבירות שביצע. עוד התרשמו שלוקח אחריות מילולית ומתחרט על מעשיו אך אינו מבטא רגשות אשמה, בושה או אמפתיה למתלוננות. שירות המבחן המליץ על דחייה נוספת להעמקת הטיפול, וזו ניתנה בהסכמת הצדדים.

6. התסקיר הסופי (20.12.22) מלמד שהנאשם עושה מאמצים לייצב את חייו, ממשיך בעבודתו כנהג משאית ובמקביל לומד קורס מקצועי בתחום מיגון ומצלמות אבטחה ושואף לעסוק בתחום. עם זאת, התקדמותו במישור הטיפולי איטית ובלתי מספקת. מגורמי הטיפול במכון "ארגמן" נמסר כי עדיין מצוי בשלב ראשוני של הטיפול, וחלה מעט תזוזה בעמדותיו. הנאשם ממשיך לקחת אחריות מילולית ואינו מכיר בהשלכות מעשיו על קורבנותיו. להתרשמותם, קיימת אצלו לקות מסוימת בתחום הרגשי והשטחה ריגשית ועליו להתמיד בטיפול כדי לפתח מיומנויות חברתיות וכלים לקשר תקין.

לסיכום סבור שירות המבחן, כי להמשך הטיפול עשויה להיות השפעה מפחיתת סיכון ודרבון להמשך ולטפל בבעיותיו. אשר לשאלת הרשעתו, מנה שירות המבחן מספר גורמי סיכוי, וביניהם גילו הצעיר, תפקודו היציב בכל מישורי חייו, חלוף הזמן מביצוע העבירות (5 שנים), השינוי המשמעותי שערך בחייו מאז והיעדר מעורבות נוספת עם החוק. עוד עמד על המוטיבציה שמבטא ושאפיותו הנורמטיביות. נוכח כל אלו סבור כי הרשעה תהווה עבורו גורם מכשיל בהמשך דרכו ובניסיונו להשתלב חברתית ותעסוקתית בעתיד. לפיכך, בא בהמלצה לביטול הרשעתו בדיון, העמדתו בצו מבחן למשך שנה במהלכו ימשיך בטיפול הייעודי הפרטני, צו של"צ בהיקף של 150 שעות ופיצוי למתלוננות.

תצהיר המתלוננת ש' (תע/1)

7. בתצהירה מספרת ש', בת כ-18 במועד ביצוע העבירות, מתלוננת האישום השני, כי מעשיו של הנאשם שינו את חייה והותירו בה צלקות נפשיות ופגעו במצבה הבריאותית. ש' התקשתה לישון בלילות, חוותה חרדות ופלאשבקים ומתקשה לתת אמון באנשים, בעיקר בגברים. ש' מטופלת מאז בטיפול פסיכולוגי אך הטראומה ממשיכה ללוות אותה.

טיועוני הצדדים לעונש

8. ב"כ המאשימה, עו"ד ליטל שירי, עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם ובהם הפגיעה בשלום המתלוננות, שגרת חייהן וביטחונן. לטענתה, נסיבות המעשים חמורות, מדובר במעשים מתוכננים ובדפוס סחיטה דומה כלפי קטינות, ובמסכת איומים בשני מקרים, על כן סבורה שמידת הפגיעה בערך המוגן היא ברף הבינוני. על אף שראוי היה לשיטתה לקבוע בגין המעשים שני מתחמים, המאשימה מצאה לנכון להתחשב בחלופי הזמן והשיהוי בהגשת כתב האישום, ועותרת למתחם מתון אחד בין 15-30 חודשי מאסר, ועל אף עברו הפלילי הרלוונטי, מבקשת למקמו בתחתיתו לצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננות. המאשימה מתנגדת להמלצת שירות המבחן לעונש שיקומי ולביטול הרשעתו, כשלטענתה על אף שהנאשם היה נתון בטיפול זמן רב, לא עבר הליך שיקום ואף שירות המבחן מנמק את המלצתו בחלופי הזמן. לדבריה, המלצתו לביטול ההרשעה תמוהה ואינה מבוססת. עוד הגישה אסופת פסיקה.

9. ב"כ הנאשם, עו"ד נדב אלמוג, עתר לאמץ את המלצות שירות המבחן במלואן. הסניגור הפנה לתיקונים המשמעותיים בכתב האישום, לגילו הצעיר בעת ביצוע העבירות, לטענתו לא מדובר באירועים מתוכננים ומתוחכמים, והנאשם אף לא מימש את איומיו, כשהרקע למעשים הוא חוסר בשלות והעדר כלים לניהול קשר זוגי תקין. בחלקו המרכזי של טיעונו, עתר להקלה חריגה בעונשו של הנאשם מטעמי צדק. לטענתו, כתב האישום הוגש בשיהוי משמעותי ובסטייה מהוראת סעיף 57א' לחסד"פ. עוד נטען כי הוגש ללא סמכות ואישור יועמ"ש התקבל בדיעבד, באופן שפגע פגיעה קשה בזכויות הנאשם, גרם לו לעינוי דין והותיר אותו בחוסר וודאות ובחשש במשך תקופה ממושכת. עוד לטענתו, מאז ביצוע העבירות הנאשם התבגר, עושה מאמצים מרשימים לייצב את חייו והתקדמותו הטיפולית האיטית נובעת ממבנה אישיותו ובעיות ריגשיות מהן סובל ולא מחוסר נכונות ואי נטילת אחריות על מעשיו. ב"כ הנאשם סבור שעתירת המאשימה לא התחשבה בנסיבות החריגות בתיק ובנסיבות הנאשם. באשר לשאלת ההרשעה, סבור שיש לבטל את הרשעתו מטעמי הגנה מן הצדק, ולא במסלול הרגיל לפי הלכת כתב, ומדובר בסעד ההולם את עינוי הדין שנגרם לו. עוד ביקש שלא ליתן משקל להרשעתו הקודמת נוכח חלוף הזמן.

10. **עוד שמעתי את אמו של הנאשם**, שתיארה ברגישות רבה, את מורכבות מצבו של בנה והטלטה הנפשית שחוזה בעקבות מעצרו וההליך המשפטי. עוד עמדה על השינוי המשמעותי שחל בעמדותיו ובמצבו בזכות הטיפול שעובר.

11. **הנאשם בדברו האחרון** סיפר בדמעות על מצבו אז ועל כך שלמד בדרך קשה כי טעה, עוד הביע חרטה על מעשיו. לדבריו, נתנם מההליך הטיפולי, מקבל כלים להתנהלות בקשר זוגי ועושה מאמצים להתגבר על החרדות ולהיפתח, והבטיח שלא לשוב על מעשיו.

דין והכרעה

12. על ההליך שבפני חלים עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ע"פ הוראות אלו, העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה שפירושו קיומו של יחס הולם

בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובמידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בדרכו של עקרון זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך שהוא מתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבותיה הקונקרטיות של העבירה. בשלב הבא, לאחר שנקבע מתחם העונש, ובית המשפט לא מצא מקום לחרוג ממנו לקולא או לחומרא, נקבע העונש הראוי תוך התחשבות בנסיבות העושה.

13. הנאשם הורשע בביצוע מעשי סחיטה באיומים כלפי המתלוננת נ' ובמסכת איומים כלפי המתלוננת ש'. עתירת המאשימה לראות במעשיו "אירוע" אחד, סוטה ממדיניות הפסיקה (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, 29.10.2014), ונובעת, כך לטענתה, מתוך התחשבות בו ועל רקע טענותיו הנוגעות לשיהיו בהגשת כתב האישום נגדו. אלא שהנאשם פגע במתלוננות שונות, הגם שפעל בדפוס פעולה דומה ובסמיכות זמנים, קיימים הבדלים בין מעשיו, התנהגותו הסבה, בכל אחד מהמעשים, נזק למתלוננת אחרת ופגיעה ממשית שונה ונבדלת באינטרסים המוגנים. לפיכך ראיתי לקבוע מתחם נפרד לכל אירוע ועונש כולל למכלול האירועים (ע"פ 1228/17 מדינת ישראל נ' שנהר, פסקה 22, 3.10.2017; ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 21-22 (4.12.2013)). לטענותיו המוצדקות הנוגעות לשיהיו וחוסר סמכות אתיחס בהמשך.

14. מעשי הנאשם קשים ופוגעניים, ופגעו פגיעה ממשית בביטחון, שלווה ופרטיותן של שתי מתלוננות קטינות. בית המשפט העליון הדגיש חזר ושנה את חומרתה היתרה של עבירת הסחיטה באיומים, ואת הפגיעה הגלומה במסכת האיומים שמפעיל הסוחט כלפי הנסחט: **"עבירת הסחיטה באיומים מביאה את הנסחט למצוקה, לכאב, לדאגה, מטילה עליו מורא ומשבשת באופן מהותי את מהלכם התקין של חייו"** (ע"פ 395/22 מדינת ישראל נ' פלוני 18.5.2022) (להלן: "עניין פלוני"); ע"פ 1637/13 גולן נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (15.7.2014); ע"פ 5769/14 אלרואי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (20.9.2015); ע"פ 2200/16 סויטאת נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (21.07.2016)). לפיכך, נקבע כי הרשעה בעבירה זו מחייבת ענישה מחמירה שתעביר מסר ברור ומרתיע (ע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלוין 1.11.2001); ע"פ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (14.11.2018).

15. היבט מחמיר נוסף של מעשי הסחיטה הוא האיום בחשיפת מידע פרטי של הקורבנות שמגביר את חוסר האונים והמצוקה בהם הם שרויים. הקורבנות חשים במלכוד, כל דרך שאליה ייפנו, עלולה להחמיר את מצבם: אם יסרבו לדרישת הסוחט, עלול הוא לממש את איומיו; אם יסכימו, עלול הסוחט להמשיך לסוחטם ומצוקתם תגבר ואם יאזרו אומץ ויתלוננו על מעשה הסחיטה, עשוי להיחשף מידע שבו מחזיק הסוחט וייגרם להם נזק בלתי הפיך, **"כל נתיב שבו יבחר ללכת, יביא עליו צרה אחרת. חוסר האונים והמצוקה שבו שרוי הנסחט באיומים, וניצולם על-ידי הסוחט, מחדד את חומרתה הרבה של העבירה"** (עניין פלוני, פסקה 16). הדברים נכונים גם ביחס למסכת האיומים כלפי המתלוננת ש', לאחר שזו שלחה לו בהתאם לבקשתו תמונה חושפנית, לכד אותה הנאשם במלכודת של איומים והפחדות, פגעה פגיעה קשה בשלוות חייה, לא נעתר להפצרותיה שיעזבה, וזאת גם לאחר שפנתה למשטרה והנאשם שוחח עם שוטר.

16. בענייננו, הנאשם, בן 19 במועד ביצוע העבירות, ביצע בעצמו מעשי סחיטה ואיומים חמורים ומתוכננים בקפידה, תוך ניצול תמימותן של שתי קטינות במטרה לכפות עליהן לקיים עמו מערכת יחסים רומנטית. הנאשם נקט בדפוסי פעולה דומים, הגם שהקטינה נ' הייתה בת 14 במועד המעשים והקטינה ש' על סף בגרות, נכנעו השתיים ללחציו ודרישותיו מתוך חשש שיממש את איומיו. אין מדובר באיום ספונטני אלא במעשה מתוכנן שמטרתו להעביר לידי קלף מיקוח, אמצעי סחיטה שיאלצן לנהוג בהתאם לרצונו.

באישום הראשון, ניצל הנאשם את קטינותה של נ', פער הגילאים ביניהם ותמימותה. הנאשם הסלים, במהלך תקופה, את עוצמת איומיו ודרישותיו, עשה שימוש באיומים קשים, בין היתר כי "יהרוג אותה, ידקור אותה, יזין אותה", איים שיש בידו נשק ואיים להתאבד. במעשיו הפעיל הנאשם על נ' לחץ והניע אותה לפעול בהתאם לרצונו ולחזור בה מרצונה להפרד ממנו. גם לאחר שנ' ניסתה להתנתק ממנו וחסמה את מכשיר הטלפון, המשיך להתקשר אליה, צעק עליה והכריח אותה לומר לו כי היא אוהבת אותו. באחת השיחות אף איים עליה כי ישלח את התמונה החושפנית לאביה, באופן שהגביר את רמת הפחד והחרדה בה הייתה שרויה, וחדל ממעשיו רק לאחר שאביה הורה לו שיפסיק להתקשר לבתו אחרת יתלונן עליו במשטרה.

במקביל או ממש בסמיכות לסיום הקשר עם נ', החל הנאשם קשר עם המתלוננת ש', והתנהל כלפיה בצורה דומה. הנאשם דרש שתעשה כדברו, כעס שיוצאת עם חברתה ואיים כי אם לא תגיע לביתו, ישלח תמונת עירום שלה לחברה. כאמור, גם לאחר שש' פנתה למשטרה ושוטר שוחח אותה, לא הורתע והתקשר אליה. בשני המקרים פעל לבדו, מטרתו הייתה לכפות על הקטינות את המשך הקשר עימו באמצעות איומים עליהם כי יפגע בפרטיותן. טוב עשו המתלוננות, כשבשלב מסוים לאחר שאיומו, פנו האחת לאביה והאחרת למשטרה, ובכך הקטינו את הנזק שעלול היה להגרם להן. מעשיו של הנאשם גרמו נזק ממשי לבטחונן, שלומן הרגשי והנפשי ושלוות חייהן. ניתן לשוות בדמיוננו, גם מבלי שהתקבל תצהיר מטעמה של נ', כי מעשיו גרמו לה לטראומה והותיר בה פחדים וחששות. הנזק שנגרם לש' בכל מישורי חייה נלמד מהתצהיר שהגישה, לרבות נזק נפשי ובריאותי, המתלוננת פיתחה חרדות, התקשתה לישון בלילות, איבדה אמון בגברים ומצויה בטיפול פסיכולוגי. גם הזמן שחלף, לא ריפא את פצעה.

17. בחינת מידת הפגיעה בערך המוגן מובילה למסקנה כי היא **ברף הבינוני**. בהקשר זה נתתי דעתי מחד לתיקון כתב האישום לקולא ולכך שהמעשים הופסקו (גם אם לא מיוזמתו) טרם מימש את איומיו ומנגד, לחומרת המעשים, ריבויים, המניע לביצועם ולמיהות הקורבנות - קטינות.

מדיניות הענישה הנוהגת

18. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מלמדת על מנעד רחב של עונשים בעבירות בהן הורשע הנאשם, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה, מהות הסחיטה וחומרת הנזק שנגרם לקורבנות. כזכור, בכתב האישום המתוקן הורשע הנאשם בעבירות קלות יותר המצויות בסמכות בית משפט השלום. באשר לאישום הראשון- סחיטה באיומים בהתאם לסעיף 428 רישא לחוק, אפנה לפסיקה הבאה:

רע"פ 1507/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (28.2.2018) - דחיית בקשה לר"ע של נאשם שהורשע בעבירות של סחיטה באיומים, הטרדה מינית והחזקת פרסום תועבה. הנאשם איים על קטינה בת 14 שתשאר חברתו ושלא תקטע את הקשר עמו, אחרת יפיץ ברבים תמונות אינטימיות ששלחה לו. נקבע מתחם ענישה כולל הנע בין 8-20 חודשי מאסר בפועל. הנאשם, בן 37, סובל ממוגבלות שכלית, זהו מאסרו הראשון, נדון בבית משפט השלום למאסר בפועל בן תשעה חודשים. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורו, הקל בעונשו נוכח מצבו והפחיתו ל- 5 חודשי מאסר ממש (עפ"ג (מח' מרכז) 70831-11-17 **פלוני נ' מדינת ישראל** (13.2.2018));

בעפ"ג (מח' מרכז) 8996-07-16 **כהן נ' מדינת ישראל** (10.1.2017) נדחה ערעור נאשם שהורשע, על פי הודאתו, בעבירה של סחיטה באיומים, בגין דרישתו מהמתלוננת לשלוח לו תמונות אינטימיות שלה ואיומיו עליה שיפיץ את התמונות באם לא תשלם לו כסף. נקבע מתחם ענישה הנע בין 6-18 חודשי מאסר בפועל. בהתחשב בעברו הפלילי בעבירות אלימות, נדון למאסר בן 10 חודשים;

בת"פ (שלום נתניה) 45358-09-17 **מדינת ישראל נ' געדי** (10.10.2018) הורשע נאשם בעבירות גניבה וסחיטה באיומים, לאחר שנטל מכשיר טלפון נייד מרכב בו קיימה המתלוננת יחסי מין עם גבר, ובהמשך איים אליה שיפיץ סרטון שלה שצילם ויספר לבעלה שבוגדת בו, אם לא תשלם לו כסף. נקבע מתחם ענישה הנע בין 8-18 חודשי מאסר בפועל. הנאשם, ללא עבר פלילי, מזער מחומרת מעשיו, נדון למאסר בן 10 חודשים;

בת"פ (שלום ב"ש) 1456-02-21 **מדינת ישראל נ' אבו גריבה** (28.2.2022) הורשע נאשם בעבירת סחיטה באיומים, לאחר שהתקשר למתלוננת, בת 18, אותה הכיר, ממספר חסום, לא הזדהה ואיים עליה שיפרסם תמונות שלה כדי להניעה לשלם לו כסף, ואיים שאם לא תשלח לו תמונות עירום הוא יפרסם את תמונותיה וחייה יהיו בסכנה. בהמשך כתב למתלוננת שיספר להוריה שראה אותה עם שני בחורים. נקבע מתחם ענישה הנע בין 6-18 חודשי מאסר בפועל. הנאשם, בן 20, ללא עבר, הודה ונטל אחריות, נדון למאסר בן 10 חודשים.

נסיבות הפסיקה שאליה הפנתה המאשימה וביססה את מתחמיה חמורות משמעותית מהמקרה שבפנינו (ע"פ 395/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (18.5.22); 5769/14 **אלרואי נ' מדינת ישראל** (20.9.2015)).

אשר לאישום השני, הנאשם הורשע בעבירת האיומים ברף מחמיר, אקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר הניתנים לריצוי בעבודות שירות (ראו רע"פ 8353/22 **אגבארייה נ' מדינת ישראל** (11.12.2022)).

19. לאחר שקילת כלל השיקולים, בהתחשב בנסיבות מעשי הנאשם שהופנו כלפי מתלוננות קטינות, פגיעתם בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנוהגת, **ראיתי לקבוע מתחם ענישה כולל הנע בין 8 חודשי מאסר הניתנים לריצוי בעבודות שירות ועד 20 חודשי מאסר.**

דין בעתירת ההגנה לביטול הרשעת הנאשם מטעמי צדק

20. ב"כ הנאשם עותר לאמץ את המלצת שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם אך זאת לא מהטעמים הקלאסיים המתייחסים לשיקומו של הנאשם אלא מכח שיקולי הגנה מן הצדק נוכח השיהוי הבלתי מוצדק בהגשת כתב האישום והגשתו ללא סמכות.

21. דומה שאף הסניגור אינו חולק על כך שעניינו של הנאשם אינו עונה על תנאי הלכת כתב (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997)). סוג העבירות בהן הורשע הנאשם, ריבויין וחומרתן, בדגש על נסיבות הסחיטה, אינן מאפשרות הימנעות מהרשעה. עוד לא שוכנעתי, כי הרשעתו עלולה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו. הנאשם משולב בהליכים טיפוליים זמן רב אך עדיין מצוי בשלבים ראשוניים של הטיפול, התקדמותו איטית ומורכבת ודרך שיקומית ארוכה עוד לפניו. הנאשם אף לא הציג בסיס לפגיעה קונקרטית בעתידו (רע"פ 8627/12 הנסב נ' מדינת ישראל (31.12.12); רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (26.04.14); רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.14)). הרשעתו מבית הדין צבאי בגין עבירות דומות, מרחיקה מרחק נוסף את עניינו מליפול בגדר אותם מקרים חריגים המאפשר הימנעות מהרשעה בנסיבות דומות.

22. עוד לא מצאתי את עניינו מתאים לחריגה ממתחם הענישה מטעמי שיקום בהתאם לסעיף 40דא' לחוק. נתוניו של הנאשם טובים, הנאשם צעיר, ניכר שעושה מאמצים לייצב את חייו, עובד באופן מסודר ומנהל קשר זוגי תקין. מאז המעשים בגינם הורשע בתיק זה ובתיק הצבאי, שנת 2017, לא הסתבך שוב בפלילים, הוא משולב בהליכים טיפוליים, כשנכון לעת זו, חרף תקופת טיפול ארוכה, אינו מצליח להעמיק בטיפול ולהתרם ממנו במידה המצופה ממנו. האחריות שנוטל חלקית ושטחית, הוא אינו מגלה אמפתיה לקורבנותיו ולנזק שגרם להם ולא רכש כלים לפיתוח מיומנויות חברתיות וקשר תקין. גם אם הדבר נובע ממבנה אישיותו, כפי שנטען ע"י הסניגור, ולא מהעדר מוטיבציה או יכולת, לא ניתן לראות בהליכי הטיפול בסיס לשיקום ולחריגה ממתחם הענישה לקולא.

23. **האם השיהוי בהגשת כתב האישום מצדיק כשלעצמו את ביטול ההרשעה או הקלה משמעותית בעונשו של הנאשם?** בטרם אדון בסוגיה זו, נכון יהיה להכריע בשאלה המקדמית ביחס למיקומן הגיאומטרי של טענות מטעמי צדק ולשיהוי. במילים אחרות, עלינו לברר האם יש לדון בטענות אלו בקביעת המתחם, בתוך המתחם, או כשיקולים לחריגה מהמתחם.

24. דומה שאין חולק, כי אין מדובר בנסיבות הקשורות לביצוע העבירות (סעיף 40ט לחוק), סעיף 40יא לחוק מונה את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות המהוות בסיס לקביעת העונש ההולם בתוך המתחם. בכלל זה, נקבע בסעיף 40יא(9) כי רשאי בית המשפט להתחשב בהתנהגות רשויות החוק. עוד נקבע בסעיף 40יא(10) כי רשאי בית המשפט להתחשב בזמן שחלף מאז ביצוע העבירה. מכאן, כי המסגרת הרעיונית והגיאומטרית המתאימה לדיון בטענות אלו, הינה, על דרך הכלל, במסגרת קביעת העונש ההולם בתוך המתחם. בהתאם לסעיף 40יא לחוק רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות אלו, ובמידה שבה התקיימו, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

25. אפשרות נוספת לדון בטענות אלו היא בחריגה ממתחם העונש ההולם מטעמי צדק (ע"פ 2103/07 אביהו הורביץ ואח' נ' מדינת ישראל (31.12.2008) (להלן: "עניין הורביץ"); ע"פ 1611/16 מדינת ישראל נ' יוסף ורדי (31.10.2018)). בפסיקה נקבע, כי שיהוי בהגשת כתב האישום יכול בנסיבות מסוימות, כשמדובר בשיהוי משמעותי, שמקורו בהתנהלות גורמי אכיפת החוק והסב פגיעה ממשית לנאשם, לבסס הגנה מן הצדק עבור הנאשם ולהביא להקלה משמעותית בעונשו.

בעניין הורביץ, לדוגמא, נאמרו בסוגיה זו הדברים הבאים:

"במישור העונש יש מקום להתחשבות בחלופי הזמן ובהתארכות ההליכים, כל עוד לא צעדיו של הנאשם עצמו הם שגרמו אותם. היקף ההתחשבות בשיקול זה משתנה ממקרה למקרה בהתאם לנסיבות העניין ולשיקולים רלוונטיים. כך יש לבחון מהי סיבת התארכות ההליכים וכיצד התנהלו הצדדים במשפט. עוד יש להביא בחשבון את הנזק שנגרם לנאשם מעצם היותו עומד למשפט משך תקופה כה ארוכה, נזקים רגשיים, משפחתיים וממוניים שהביא עמו ההליך ואת היחס הראוי בין האינטרס הציבורי בניהול הליך ראוי ויעיל לבין אינטרסים ציבוריים אחרים שראוי שיבואו לידי ביטוי בגזירת העונש, גם אם נקודת האיזון בין האינטרסים השונים משתנה בשל חלופי הזמן. במקרים קיצוניים בהם מדובר בהתמשכות הליכים משמעותית שאין לה הצדקה סבירה, ובשים לב ליתר הנסיבות, יהא אכן מקום לפטור נאשם מעונש מאסר בפועל"
(שם, פסקה 336)

כן ראו ע"פ 4434/10 אבי יחזקאל נ' מדינת ישראל (16.03.2011); עפ"ג (באר שבע) 68947-07-20 סרגי יוספוב נ' מדינת ישראל רשות המיסים.

26. המאשימה אינה חולקת על טענות ההגנה הנוגעות לשיהוי וחוסר סמכות אלא על נפקותם המשפטית ומידת השפעתם על עונשו של הנאשם. להשקפתה, הדרך הנכונה להתחשב בנתונים אלו היא בקביעת מתחם מתון ובחריגה בתוך המתחם, וקביעת עונשו של הנאשם, חרף עברו, בתחתיתו. הסניגור, מנגד, עותר לחריגה גורפת ממתחם הענישה ולמתן סעד של ביטול הרשעה מטעמי הגנה מן הצדק.

27. האפשרות לחרוג לקולה ממתחם הענישה מטעמי צדק הוכרה בע"פ 5669/14 לופליאנסקי נ' מדינת ישראל (29.12.2015, פסקה 216 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן). במקרה זה, מטעמים הקשורים למצב בריאותי הקשה של הנאשם. לצד זאת, נקבע, כי מדובר בסדק צר ובמקרים חריגים שבחריגים. לאחר שניתן פסק הדין, והתרבו מקרים דומים וחריגים, נדרש לסוגיה זו גם המחוקק והוגשה הצ"ח ממשלתית (הצ"ח הממשלה -1052, כ"א בסיון התשע"ו, 27.6.2016, הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 128) (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה) התשע"ו-2016, שמטרתה ליתן מענה לקשיים ובעיות ביישום הוראות החוק במקרים חריגים, ובמסגרתה הוצע להוסיף את סעיף 40א(1)(א) הכולל מספר נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן שיאפשרו לחרוג לקולה ממתחם הענישה, ובין היתר, הסעיפים הרלוונטיים לענייננו, ס"ק (3) התנהגות רשויות אכיפת החוק עמדה בסתירה מהותית

לעקרונות של צדק והגינות משפטית וס"ק (4), לפיו חלף פרק זמן ארוך במיוחד מעת ביצוע העבירה. הצעת החוק הוגשה לפני מספר שנים אך החוק עדיין לא תוקן.

28. חובתן של רשויות אכיפת החוק מעצם תפקידן, לפעול באופן יעיל ולא להשתהות בפעילותן. מדיניות משפטית ראויה מחייבת הענקת ודאות משפטית לאדם שנחשד בפלילים, כי בחלוף הזמן שנקבע בחוק, חששו מפני ההליך הפלילי יפוג. זכותו של חשוד, שההליך פלילי יתנהל כנגדו ביעילות ובתוך זמן סביר, נגזרת מהזכות להליך הוגן ומכוחם של עקרונות צדק והגינות משפטית. המשכות ההליכים עצמה, אם אינה באשמתו, עלולה לגרום לו לעינוי דין, ומוסיפה לעונשו. בקיצור ההליכים המשפטיים יהיה אף כדי להגביר את אמון הציבור בגופי התביעה.

29. נשוב לענייננו- סעיף 57 לחסד"פ מורה, כי לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות בנהלים ובהנחיות שנקבעו אלא בהסכמת היועמ"ש. בהנחיית היועמ"ש 4.1202 "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום", נקצבו פרקי הזמן לטיפול בתיק לפי טיבו, בעבירות פשע שדין 10 שנות מאסר ומעלה סד הזמנים המקסימלי הוא 24 חודשים (הנאשם נחשד בביצוע עבירות לפי סעיף 428 רישא ועבירות מין). כתב האישום הוגש כ-3 שנים לאחר מועד ביצוע העבירות, בחריגה מסד הזמנים שנקבע בהנחייה והפרה של הוראת סעיף 57א(א) לחסד"פ.

30. חמורה מזו, כתב האישום הוגש באיחור ללא סמכות וללא אישור יועמ"ש. רק כשנה לאחר מכן, בחודש אוגוסט 2021, לאחר שניתנו למאשימה מספר דחיות, התקבל אישור יועמ"ש **בדיעבד**. צירוף תקופת השיהוי ועיכוב ההליך עד שיתקבל אישור מלמד על שיהוי משמעותי, ללא סיבה מוצדקת, תוך פגיעה ממשית בזכויות הנאשם. כזכור, המעשים בוצעו בשנת 2017, כשהיה בן 19. מדברי הנאשם ואמו עלה, כי היה נתון תקופה ארוכה בחשש וחוסר וודאות.

לכך אוסיף את ציפיית המתלוננות, כי הטיפול בתלונותיהן יסתיים בהקדם האפשרי. מדובר בתיק שאופפות אותו נסיבות הנוגעות לפגיעה בפרטיות ופוגענות מינית, חלק מהנזק שנגרם לקורבנות נובע גם מהתמשכות ההליכים בתיק. נתוני השיהוי ועוצמתו והתנהלות רשויות אכיפת החוק באופן המפר את הוראת החוק והנחיות היועמ"ש, וללא טעם מוצדק, מצדיקים, לטעמי, הקלה בעונשו של הנאשם משיקולי צדק וחריגה לקולה ממתחם הענישה שנקבע.

31. נסיבות הנאשם, לרבות אי השלמת ההליך הטיפולי ובעיקר עברו הכולל הרשעות מסוג דומה, לא היו מאפשרות, ברגיל, את קביעת עונשו בחלקו התחתון של המתחם והימנעות מעונש מאסר ממש. הנאשם הורשע, במסגרת שירותו הצבאי, בצבר עבירות של הטרדה מינית והתנכלות מינית לאדם, שביצע בחודשים יולי- אוקטובר 2017, **במקביל** למעשים שביצע בתיק זה. הנאשם נדון בשנת 2020 לעונש הכולל עבודות צבאיות למשך 60 יום ומאסר על תנאי בן 4 חודשים שלא לבצע עבירות שיש בהם יסוד של פגיעה על רקע מיני (608-2018 בי"ד צבאי מחוזי-מטכ"ל).

32. לחלוף הזמן הרב ממועד ביצוע העבירות יתרונות וחסרונות. לו היה הנאשם נדון בתיק זה, במועד מוקדם יותר, ללא טיפול, ולאחר שהורשע בתיקו האחר, ניתן לשער שהיה מוטל עליו עונש חמור הנותן משקל בכורה לשיקולי גמול והרתעה. הנאשם השכיל לנצל את הזמן שחלף, לא הסתבך בתיקים חדשים, מטפל בעצמו ונראה כי שם את עברו מאחוריו. התנהלותו החיובית מחזקת את מסקנתי כי יש ללכת כברת דרך לקראתו ולהקל בעונשו.

33. **לאחר שבחנתי את כלל השיקולים, מצאתי לחרוג לקולה ממתחם הענישה מטעמי צדק. עם זאת, שיהיו ההליכים בתיק אינו קיצוני ואינו מצדיק את ביטול הרשעת הנאשם.** בפסיקה ניתן למצוא מקרים חמורים יותר ופערים של עשר שנים ומעלה בין מועד ביצוע העבירות לבין מועד הגשת כתב האישום ומועד הענישה (ראו עניין הורביץ, ע"פ 4434/10 אבי יחזקאל נ' מדינת ישראל 16.3.2011, עניין יוספוב שהוזכר והאסמכתאות המפורטות שם). עוד, אין מדובר בהתנהלות שערורייתית או בלתי נסבלת של הרשות, אלא, לכל היותר, במחדל מיותר ולא מוצדק, שראוי שלא יישנה. נסיבות המקרה אליו הפנה הסניגור, ע"פ 111/14 פלוני נ' מדינת ישראל (1.4.2014), חריגות לקולא ושונות מנסיבות הנאשם שבפנינו.

34. אשר על כן, מצאתי לגזור על הנאשם עונש המאזן בין כלל השיקולים ונסיבותיו החריגות של התיק של מאסר קצר בדרך של עבודות שירות. עוד אשית על הנאשם פיצוי למתלוננות ואעמידו בפיקוח שירות המבחן.

35. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **3 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות**, במקום העבודה גגון תל אביב בכתובת ברגר אליזבת 6, תל אביב יפו. הנאשם יבצע את העבודות בימים א'-ה' במשך 6 וחצי שעות עבודה יומיות.

ב. על הנאשם להתייצב לקליטה והצבה ביום 25.4.23 בשעה 08:00 במשרדי הממונה בכתובת לוחמי בית"ר 6, רמלה.

ג. הנאשם מוזהר כי אם לא ישתף פעולה עם הממונה ניתן להמיר את העבודות במאסר ממש.

ד. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום עבירת אלימות או עבירת מין מסוג פשע.

ה. 3 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור במשך 3 שנים מהיום עבירות מין או אלימות מסוג עוון.

ו. צו מבחן לתקופה של 12 חודשים החל מהיום. הנאשם מוזהר בחובת שיתוף פעולה וכי אם לא יעשה כן, ניתן יהיה לבטל את הצו ולגזור עליו עונש אחר תחתיו.

ז. 6,000 ₪ פיצוי למתלוננת נ' מושא האישום הראשון; 4,000 ₪ פיצוי למתלוננת ש' מושא האישום

השני. הפיצוי ישולם בארבעה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.6.23 ויועבר למתלוננות בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות בית המשפט.

גזר הדין יישלח לשירות המבחן ולממונה.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ' אדר תשפ"ג, 13 מרץ 2023, במעמד הצדדים.